26/04/2020

“Του Θωμά σα ταφία”: Το ταφικό έθιμο των Ποντίων

/ Παράδοση

Η πρώτη Κυριακή, μετά το Πάσχα, ονομάζεται Κυριακή του Θωμά ή Καινή Κυριακή. Η Εκκλησία μας, μνημονεύει την εμφάνιση του Χριστού ενώπιον του απόστολου Θωμά, ο οποίος διατηρούσε αμφιβολίες για την Ανάσταση του Κυρίου. Αγγίζοντας, όμως, τις πληγές από τα καρφιά, πείστηκε για το Αναστάσιμο θαύμα και αναφώνησε «Ο Κύριος μου και Θεός μου».

Για εμάς τους Πόντιους, η Κυριακή του Θωμά είναι ημέρα μνήμης των νεκρών. Συμβολίζει την Ανάσταση και την συνέχιση της ζωής μετά τον θάνατο. Την ημέρα αυτήν, αναβιώνει ένα έθιμο με ρίζες από τα αρχαία χρόνια, συνδεδεμένο με τα Ταφικά έθιμα. Ένα έθιμο τιμής των νεκρών, ένα έθιμο τιμής των προγόνων μας. Η ποντιακή παράδοση, ήθελε τις ψυχές να ανεβαίνουν στη γη την ημέρα της Ανάστασης και να μένουν μέχρι την Πεντηκοστή.

Την Κυριακή του Θωμά, στον Πόντο, οι οικείοι επισκέπτονταν τα κοιμητήρια. Τα περιποιούνταν τα καθάριζαν και τα στόλιζαν με λουλούδια. Μετά γινόταν τρισάγιο από τον ιερέα και στη συνέχεια έστρωναν τραπέζι γιορτινό, με κόκκινα αυγά και άλλα ποντιακά εδέσματα. Κερνούσαν κόκκινο κρασί ή οποιοδήποτε άλλο ποτό προτιμούσε ο...μακαρίτης. Φίλοι και συγγενείς μνημόνευαν το μακαρίτη, αναπολώντας στιγμές ευχάριστες που τους έδεναν και ένιωθαν σαν να ήταν εκεί, στο γιορτινό τραπέζι μαζί τους. Πάντα υπό το άκουσμα τραγουδιών που τα συνόδευε η ποντιακή λύρα. Στο Ταφικό αυτό έθιμο, έβλεπες μάτια θλιμμένα, γεμάτα δάκρυα από τον πόνο της απώλειας, που όμως στέγνωναν μέσα στο κλίμα της χαράς και της ελπίδας που έφερνε το χαρμόσυνο Αναστάσιμο μήνυμα. Εξάλλου, τα χαμόγελα και οι ευχές την ημέρα αυτή, έδιναν κι έπαιρναν.

Το Ταφικό αυτό έθιμο, ήταν πολύ διαδεδομένο στη περιοχή της Τραπεζούντας, πέρα από τα καθιερωμένα μνημόσυνα και τρισάγια. Μετά τον ξεριζωμό και την εγκατάσταση των Ποντίων στη μητροπολιτική Ελλάδα, το έθιμο αυτό ουσιαστικά εξαλείφθηκε. Ωστόσο κάποιο ομογενείς από την πρώην Σοβιετική Ένωση το διατηρούν ακόμα. Σε περιοχές της Κοζάνης ή της Ροδόπης, το έθιμο αυτό, απαντάται ακόμα.

Γίνεται αντιληπτό, λοιπόν, ότι το έθιμο αυτό για τους Πόντιους, δεν ήταν απλά ένα έθιμο, αλλά αναπόσπαστο και σημαντικό κομμάτι της αναστάσιμης περιόδου. Ήταν μια γλυκειά ανάμνηση για όλους εκείνους που έφυγαν από κοντά μας, αλλά πάντα

θα βρίσκονται στη θύμηση και στην καρδιά μας.

Πηγή: www.pemptousia.gr